

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Pigtraad

UDGIVET AF KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Nr. 9

Sept

1971

I Admiral Gjeddes Gård i Københavns midte samledes bestyrelsen for Kammeraternes Hjælpefond den 29. august for at markere 25-års dagen for fondens stiftelse. Det foregik i Holbergsalen. Det er lokalerne på første etage. Salen var netop purt og arkitektonisk rent ført tilbage til sin oprindelige Holberg-stil.

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HDS. KGL. HOJHED PRINSESSE MARGARETHA

Henvendelser om hjælp i henhold til fondens fundats rettes til formanden, konsul Kaj V. Dahl, 8700 Horsens.

Henvendelse ang. feriehemmet på Kegnæs rettes til skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfodsret, men i øvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfodsret, der har været bosiddende i Danmark og har øget aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. – Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var blevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande – og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand:: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Borgergade 23B, 8700 Horsens.
Tlf. (05) 62 39 91

Næstformand:: General Fl. B. Larsen, Bruxelles, Belgien.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, 1169 København K. Tlf. (01) 11 65 55.

Sekretær: Skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV. Tlf. skolen 10 54 21, privat 10 41 28.

Politiassistent S. Julsgaard Larsen, Boeslundevej 1, 2700 København, Brønshøj Tlf. (01) 71 72 72.

Den øvrige bestyrelse består af:

Skræddermester Jacob Brandt,
Ørnevej 63,
2400 København NV. Tlf. (01) 34 95 60

Afdelingschef, civilingeniør
Mogens Dyre, Gildbækhus,
6430 Gildbro pr. Nordborg
Tlf. (044) 5 12 32

Overpostbud E. Holger Grome,
Tårnby Torv 24, 2770 Kastrup
Tlf. (01) 50 33 86

Alberti Hansen, Arildsgård 41,
2700 Kbh. Brønshøj. Tlf. Bella 3162

Bankprokurist Olav Holst, Bengtstvej 6,
2900 Hellerup. Tlf. HE 7780.

Rektor Paul Holt, Præstevangsvej 35,
8210 Århus V. Tlf. (06) 15 48 05

Direktør G. Jespersen,
Herning Klædefabrik, 7400 Herning
Tlf. (07) 12 11 84

Oberst K. Kjeldsen, Rollosvej 3,
5200 Odense V. Tlf. (09) 12 66 03

Tandteknikermester Leo Kæraa,
Banegårdspladsen, 8000 Århus C
Tlf. (06) 27 04 28

Arkitekt Ove Chr. Lembcke,
Brødregade 19, 8900 Randers.
Tlf. (06) 42 51 30

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft,
de Mezasvej 18. 8000 Århus C.
Tlf. (06) 13 57 23

Førstelærer P. E. Mahler, Fåborgvej 5,
5631 Ebberup. Tlf. (09) 74 12 15

Dr. Børge Næsted, Hviding st.
pr. 6760 Ribe. Tlf. (05) 44 53 33

Kontorchef O. Olesen, Leonorasvej 8,
9000 Hasseris, Ålborg. Tlf. (08) 18 04 51

Sognepræst Poul Riis, Præstegården,
Herrestræde 1, 4200 Slagelse.
Tlf. (03) 52 05 33

Bladet »PIGTRÅD«

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 11 numre årligt.

Ved bestilling af abonnement benyttes girokonto nr. 780.

ANNONCER:

Ekspedition, abonnements- og annonce-afdeling: Grenågade 14, 2100 København Ø. TRia 888 (kontortid 10-12, lørdag lukket).

Ved indbetaling for annoncer benyttes girokonto nr. 5 55 38.

Eventuelle fejl i besørgelsen af bladet rettes lettets og hurtigst ved henvendelse til udleveringspostkontoret.

REDAKTION:

Ansvarshavende redaktør:
skoleinspektør Johs. Fosmark,
Frederiksborgvej 109,
2400 København NV.
Skolen: 10 54 21. Privat 10 41 28.

TRYK:

publishers press
ravnborggade 21 b 2200 københavn n (01) 35 12 47

INDHOLD

En treklang	143
Festligt jubilæum i KH . . .	145
Runde dage	147
Attentatet	147
Oplevelser i Bergen	149
Da russerne erobrede Berlin III.	151
De erhvervshæmmede . . .	159
Årsmøde i oktober	159
Dagbogsblade	160

EN TREKLANG AF FUNDAMENTAL VÆRDI

Befrielsesdagen bragte mig en interessant og ret uventet oplevelse. Det gik til på jævn og ligefrem måde uden nogen som helst form for dramatik, hvilket skal forstås på den måde, at min afrivningskalender på bagsiden bragte denne hilsen til dagen: Som modvægt mod livets mange sorger har himlen skænket mennesket tre gaver: håbet, søvnen og latteren.

Ordene er forfattet af tyskeren Immanuel Kant, der levede for rundt regnet 200 år siden. Han studerede både teologi og filosofi, filologi og matematik. Måske kan man ligefrem mærke dette på hans hilsen. Selv har han naturligvis ingen indflydelse haft på, at ordene er brugt som hilsen til en dansk modstandsmand på Danmarks befrielsesdag. Jeg vil dog gætte på, at han gerne tiltrådte brugen af ordene, hvis man kunne spørge ham idag.

Selvom hilsenen er produceret for en hel del år siden, følte den for mig højaktuel og sammenstillingen af de tre ord var næsten provokerende, så man blev tvunget til at sætte tanke og fantasi i sving.

Det er ganske givet, at håbet betød meget for den danske frihedskamp. Der skal nok en filosof til for rigtigt at skildre, hvad håbet betød for den, der satte livet i vove i kampen mod sadisterne. Ville man idag lave en Gallupundersøgelse, og ville man stille spørgsmålet op f.eks. sådan: Hvad betød håbet for dig som modstandsmand? Svar 1: Intet. 2: Noget. 3: Uen-

delig meget, ja, så tør jeg med det samme påstå, at danske fra tyske fængsler og koncentrationslejre med næsten 100 procent ville svare: Uendelig meget.

Den, der havde et arbejde på revieret, kunne fristes til at få den mening, at han kunne sige, hvem der overlevede, og hvem, der ikke overlevede. Det kunne udtrykkes med ord som disse: at så længe den syge håbede, var der mange muligheder for, at han ville overleve, men var kræfterne efterhånden så små, at han slet ikke længere kunne fornemme håbets livgivende varme, var mulighederne for at overleve meget små.

De kammerater, der havde evnen og kræfter til selv at håbe og at indgyde andre en portion håb, huskes i taknemmelighed. De har måske ikke fået nogen placering i organisationsarbejdet nu bagefter. De gjorde blot gavn i en situation og på et tidspunkt, da deres aktivitet var af livsvigtig betydning.

Aristoteles har sagt, at håbet er den vågne mands drøm, og med de ord vil han nok sige os, at håbet slet ikke behøver at være noget, der er omgivet af taget lyrik, fantasier eller fantastier. Han tilbageviser dermed, hvad en anden filosof har sagt: "At håbe er at bilde en anden ind, hvad man ikke selv tror".

Kants anden filosofiske milepæl er søvnen. I fængslerne var det vel sådan for mange, at den første tid i cellen bl.a. betød, at man fik lejlighed til at få sovet ud. Det virkede opfriskende i den første tid, da den illegale tilværelse ofte fratog en muligheden af at få et fornuftigt antal timers hvil, men efter en soveperiode kunne følge dage og nætter uden hvile, fulde af angst for kammeraterne enten udenfor eller indenfor.

For mange blev det sådan, at det strenge tvangsarbejde bag pigtråd sendte dem ind i en tilværelse, hvor kam-

pen gjaldt opretholdelse af selve livet, hvortil hører en vis portion mad og en vis portion søvn. Om de to akser kredsede tanker og tilværelsen og problemet med søvnløshed eksisterede næppe.

Den tredje milepæl hos Kant er latteren. Havde han nu bare sagt smilet eller humoren, stejlede man ikke, men at sætte latteren op som noget bærende, noget livsvigtigt for det sunde menneskeliv, lyder udfordrende.

Nu er det dog ikke en opfattelse, som Kant står ene med. Jeg kan således nævne, at der i mine drengeår var en meget læst forfatter, Sweet-Marden, der i sine bøger lovpriste optimismen og om latteren sagde, at den var meget sund og befordrende for et virksomt liv både legemligt og psykisk. Han anbefalede ligefrem, at man satte sig hen for at skoggerle 5, 10, 15 minutter. Han garanterede for succes.

Nu lyder det for os meget amerikansk, men at latteren kan være med til at skabe en morsom og glad hverdag såvel for den enkelte som for en gruppe er ganske givet. Arne Myggen har i radioen gennem en lang sommertid lavet en masse små causerier, der tydeligvis ser det som sin opgave at forsøge at se humoristisk på personer og oplevelser såvel indenfor den offentlige forvaltning, som i udenrigspolitiske forhold. Arne Myggens indsats på dette område har absolut været befordrende for sundheden.

Måske sidder læseren og nikker bifaldende til mine betragtninger, måske rejser han børster i protest. Blot synes jeg ikke, at man kan være noget levende menneske, hvis man ikke får sat tanker i sving, når ordene om håbet, søvnen og latteren som et trekløver af fundamental værdi serveres for en.

Fra 1. januar 1971:

Bredgade 28 · 1260 København K.
Nyt telefonnummer: (01) 12 66 11

**O.C. THAYSEN AKTS.
REVISIONSFIRMA**

*

AABENRAA

**Hjørring
Træskoforretning A/S**

Tørholmsvej - Hjørring
Tlf. (08) 92 01 30

Kammeratskabshjælp gennem 25 år

Stilfærdigt, men festligt jubilæum

svag når nogen beder.
Næstformanden, FLEMMING B
helt går ind for vor ide.
Tit blev han forfremmet,
flytted' hver gang hjemmet.

Kammeraternes Hjælpefond fejrede sin 25 års beståen ved en sammenkomst i Admiral Gjeddes Gård søndag den 29. august. På denne dag for 25 år siden underskrev fondens bestyrelse den fundats, der gennem 25 år har vist sig nyttig og brugelig i det daglige arbejde. Den er ikke med 100 procent, men med 97 procent den samme som ved fondens start.

Man havde naturligvis drøftet muligheden og det evt. ønskelige i at indbyde en række gæster, men overvejelserne mundede ud i, at man indbød bestyrelsesmedlemmernes viv'er med, og de var med for første gang i de 25 år. De befandt sig vist godt, og de var da også i høj grad medvirkende til at kaste både glans og fest over dagen.

Holbergsalen i ny skikkelse

Det var lykkedes firmaet Steen Hansen at fuldende restaureringen af Holbergsalen, og fondens bestyrelse havde den glæde og ære at være de første, der tog salen i brug. Den var virkelig skøn, og den var med til at give samværet farve og varme.

Man samlede nedenunder, hvorefter man i samlet trop erobrede den nyrestaurerede Holbergsal. Formanden konsul Kaj V. Dahl bød velkommen til dagen. Han havde glædet sig meget til højtideligheden med samværet.

Næstformanden, general F.B. Larsen, havde sammen med sin frue og assistent af hr. von Thun med stort talent tilrettelagt alt det praktiske, og vi fik med militærisk klarhed retningslinier for dagen.

Den lille blå bog

Under samværet holdt formanden for festudvalget, skoleinspektør Johannes Fosmark festtalen. Han havde til dagen forfattet et lille hefte, der straks ved sammenkomsten var blevet døbt "den lille blå bog". Han gik ud fra, at de

fleste festedeltagere havde læst den hjemme, hvorfor han i alt væsentligt holdt sig til at give kommentarer til heftets indhold, der jo helt igennem drejer sig om Kammeraternes Hjælpefonds historie. Han fortalte også flere sjove historier fra festerne, historier, som han betegnede som gode nok. Blot egnede de sig nok ikke til at komme på tryk

På jagt efter gode tyskere

Han omtalte bladets arbejde for at finde stof frem om gode tyskere, dvs. tyskere, der i Hitler-tiden havde vist menneskelighed og havde sat livet i vove for at manifestere deres holdning. Han havde også en bemærkning om Kammeraternes Hjælpefonds særpræg. Han nævnte således, at der er tale om hjælp fra kammerater til kammerater. Der kan ydes hurtig hjælp. Fonden har aldrig modtaget offentlig støtte. Den har ingen lønnede bestyrelsesposter, og der udbetales ingen diæter.

Han understregede, at 4. maj-dagen i Ryvangen og feriehjemmet på Kegnæs var fremtidsopgaver, som alle i fonden følte sig solidariske med.

Bankprokurist Olav Holst, tidligere Dachau, havde skrevet en fornøjelig sang. Indenfor de tre første vers beskrives både fonden, formanden, næstformanden og kassereren.

Hør blot:

Femogtyve lange år
har vor fond bestået.
Selvom tiden hastigt går,
noget har vi nået.
Kammerater's Hjælpefond,
det har været denne dont,
som vor lille skare
har forsøgt at klare.

Formanden er KAJ V. DAHL,
myndigt han os leder.
Skønt jurist og så vital,

Vor kasserer, det er STEEN,
gavmild vært med mere,
han har mange hverv og ben,
kan hypnotisere.
Rundt på kloden farter han,
Lisbeth følger med sin mand,
hjem de kommer via
Rom og Tanzania.

Formanden for Neuengamme-forening, Holger Grome, bragte en hilsen ved bordet. Han indledte med at gøre opmærksom på, at vi gennem årene havde virket med vor kammeratskabshjælp, og vi har oplevet, at fælles anstrengelser skaber sammenhold. Han gjorde opmærksom på hjælpen fra fondens kontor under indsamlingsarbejdet til mindesmærket i Neuengamme.

Ved sammenkomsten i forbindelse med indvielsen af monumentet i Neuengamme sagde vi, at vi gerne ville glemme, men vi har jo alle et stykke pigtråd i vore hjerter. Han mindede om en samtale med en tysker. Her lød ordene sådan: "Jeg vil gerne glemme, hvis du vil huske". Han fortsatte med at sige: "Alle fra de tyske KZ-lejre er mærket af opholdet". Han sluttede med at udtale de bedste ønsker for fondens virke gennem årene, der følger.

Mange hilsener

Der indløb forøvrigt til samværet en lang række hilsener af hvilke vi nævner nogle. Formanden for Frihedskampens Veteraner, direktør Svann Seehusen sendte "de hjerteligste lykønskninger i dyb respekt for et vigtigt og dygtigt arbejde for frihedskampens ofre" og formanden for Fangesammenslutningen, lektor Jørgen H. Barfod takkede for hjælpen i de år, der er gået.

Formanden for Theresienstadt-foreningen, Jacob Brandt var blevet forhindret i at deltage på grund af syg-

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND'S ARBEJDE!**

Gæsten

Prøv at lægge skuldre til en

**SPAREKASSEN HADERSLEV
NØRREGADE 21
6100 HADERSLEV
TLF. 045 - 26633**

dom. Han sendte i stedet en kammeratlig hilsen. En sådan forelå også fra Julsgaard Larsen, formand for Buchenwald-klubben. Han var ligeledes forhindret på grund af sygdom. Justitsminister Knud Thestrup, der var medlem af bestyrelsen, indtil han blev minister, sendte en hilsen "til de gamle kammerater". Han var ked af, at han var forhindret i selv at være tilstede, men han skulle den dag være vært på Grønland for Nordisk Råds juridiske udvalgsmøde.

Samværet sluttede på stiltfærdig måde nedenunder ved en kop kaffe. Det var tydeligt, at man hyggede sig. Man kunne lide at være sammen, men det var jo også første gang i fondens historie, at man slapede af ved et selskabeligt samvær.

Runde dage

Walther Adler Theis, Ritavej 6 A, Espergerde, fylder 75 år den 17. okt. Læge Stefan Johannes Jørgensen, Snerlevej, Gentofte, fylder 50 år den 20. okt.

Pastor Hans Magle, Tinghøjvej 46/9, Søborg, fylder 80 år den 27. okt. Hans Magle var i mange år sognepræst i Tønder. Han er kendt for at føre sit eget frimodige sprog. Han sad i Frøslev. Han har skrevet et ret stort bidrag til bogen om Frøslev.

Karen Petersen, Gunderød pr. Hørsholm (Bakkekildegård) tidl. Frøslev, fylder 60 år den 21. nov.

Folketingsmand Frode Jakobsen, Birkerød, fylder 65 år den 21. dec. Han er kommitteret ved Hjemmeværnet.

Henny Andersen, Østersøgade 54, København, fylder 65 år den 18. dec. Hun er enke efter bådfører Knud Andersen.

Onsdag den 22. sept. fylder overlærer Peter Schulz, Århus, 80 år. Schulz kom i jan. 1944 til Sachsenhausen, senere til Flossenburg og kom hjem over Neuengamme med Svensk Røde Kors. I Århus har han været efor for Frihedskollegiet.

ATTENTATET DEN 20. JULI

Attentatet mod Hitler i førerhovedkvarteret i Polen den 20. juli 1944 mislykkedes – hovedsageligt nok – skriver "Vestkysten" den 19. juli – fordi deltagerne gik for amatøræssigt til værks. I aftes viste det tyske program I første del af "Operation Valkyren" om forberedelserne til attentatet. Anden og sidste del vises på tirsdag.

En undersøgelse afslørede, at unge tyskere næsten intet kendte til dette forsøg på fra tyske officerers side at rydde Hitler af vejen. De havde intet lært herom i skolen. I det hele taget er det nok meget lidt, de har lært om årene efter første verdenskrig.

F-k Dokumentarisk udsendelse

Udsendelsen var dokumentarisk og gik yderst grundigt til værks. Det var forbavsende, så mange øjenvidner, det var lykkedes at støve op, og selv om flere af dem havde været i dødsfare, var de indforstået med målet: At rydde diktatoren af vejen. Kun nogle få trådte ikke direkte frem på skærmen, den ene fordi han i dag ikke ønskede at mindes sin SS-fortid. Der var også optagelser fra ruinerne af førerhovedkvarteret dybt inde i den polske skov og en model af hele det dystre betonanlæg, hvor Hitler uden hensyn til kendsgerningerne skabte sig sit eget billede af krigens forløb og forsøgte at dirigere den tyske kampmaskine i overensstemmelse hermed – til mange officerers forfærdelse.

Det var en interessant udsendelse om et modigt forsøg på at komme Hitler til livs. Man lagde med glæde mærke til, at den var behagelig fri for svulstige udtalelser.

HANDLEKRAFTEN SVIG-TEDE

Sidste del af tysk TV's dokumentariske udsendelse den 20.7. om attentatet på Hitler var lidt langstrakt og for så vidt karakteristisk for selve attentatet: Der blev snakket for meget og handlet for lidt.

De overlevende fra 1944 var stort set enige om, at dette anslag imod den nazistiske diktator mislykkedes, fordi Hitler overlevede.

Ønskede at Hitler skulle være eneste offer

Det blev fremhævet, at planerne var lagt af officerer, som ønskede en "demokratisk omstyrning af den militære ledelse". Det vil sige, de ønskede faktisk, at Hitler skulle være det eneste offer. Det hæmmede dem i deres bevægelsesfrihed, og derfor var attentatet på forhånd dømt til at mislykkes. Den dag i dag gælder det, at hvis man ikke har radioen under kontrol, er der store chancer for, at en revolution mislykkes. Det så vi sidst i Marokko for nogle uger siden. I Berlin var Rundfunks bygning ganske vist besat, men udsendelserne blev ikke afbrudt, og det lykkedes heller ikke at afbryde forbindelsen mellem Berlin og Hitlers førerhovedkvarter i Polen. Derved fik Göbbels lejlighed til at gribe ind i begunstighederne.

Intet om "udrensninger"

Det var et plus for udsendelsen, at man fik lejlighed til at høre, hvordan hovedmanden, major Remer, efter at have talt med Hitler uden større besvær fik alt til at falde tilbage til det gamle. I udsendelsen forbigik man den brutalitet, hvormed Hitler efter attentatet for frem imod skyldige og uskyldige.

Ny landsformand i Brigadeforeningen

Den danske Brigadeforening har skiftet landsformand. Major O. Carreby, Roskilde, har efter mange års tjeneste for foreningen ønsket at "gå over i reserven".

Carreby er blevet afløst af major G. Ørum Frandsen, tidligere formand for Brigadeforeningens Københavns-afdeling.

**KAI REISLER &
NYMAND CHRISTENSEN**
Revisionsfirma
St. Kongensgade 55 — Kbh. K

**Støt kammeraternes
Hjælpefondsarbejde!**

AA.C. Kbh.

J. BOJESEN-KOFOED
Ronne

MØBEL-GAARDEN
Jernbanegade 11 — Sønderborg

I. JENSEN
SORØ

LUNGHOLM GODS
pr. Rødby

S. B. V. VAREHUSET A/S
Ryesgade 18 — Aarhus

**A/S VARDE
REVISIONS- & REGNSKABSKONTOR**
Vestergade 15 — Varde

17. maj oplevet i Bergen

Som følge af en tilfældighed, og dernæst nogle norske kammeraters store venlighed og gæstfrihed, blev det mig i år forundt at overvære – på 1. parket – 17. maj festlighederne i Bergen. Nu var det ikke Bergen alene, vi fik lov at se, men også den skønne omegn. En del af vore værter (og værtinder) bor på øerne Sotra, her var vi en hel dag, og fik bl.a. Televågs historie forklaret på åstedet.

Det store mindesmærke, med de mange navne, står nu vis a vis den nye skole. Hensigten er god nok, medens børnene forbereder sig på fremtiden, har de fortiden for øje!

Den 17. maj i Bergen begyndte med kanonsalut tidligt om morgenen, og derefter fulgte begivenhederne bogstavelig slag i slag.

Jeg havde fået besked på, af 17. maj komiteen, at jeg skulle nedlægge en krans ved mindesmærket i Nonnesæter Kloster.

Ofrene fra 1939–1945

Her i resterne af et gammelt kloster, opført omk. 1530, er indrettet en mindehal for krigens ofre 1939–45. Her var opmarcheret et æreskompagni fra marinen, og feltpræst Halvor Landsem holdt talen. Jeg havde fået udleveret en krans med bånd i de norske farver, og ved siden af på kransen anbragte jeg vort eget bånd.

Efter Landsems tale fik jeg lov til at sige et par ord, hvor jeg bl.a. bragte en hilsen fra den danske fangesammenlutning. Bagefter takkede Landsem mig, og det var mit indtryk, at ceremonien forløb, som den skulle.

Bagefter havde vi lejlighed til at se de vældige optog, der marcherede ind på festpladsen, først børnene, der fyldte pladsen til trængsel, og da de så var gået igen, kom de voksne, der i deres optog havde en hel del vogne, med mange pudsige og originale indslag om dels lokale og dels almene foreteelser.

Til den sidste kategori hørte en meget morsom vogn om olieeftersøgningen i

Nordsøen, og til den første et optog med muntre piger, der bar transparenter og plakater med protest mod, at Bergens bystyre påtænker at sanere en gade, der svarer til Nyhavn i København. Alt festligt og fornøjeligt.

I den lange procession opfangede vi et glimt af Århus brandmands orkester, i en Bergen-avis, dagen efter, blev dette orkester forøvrigt betegnet som det bedste.

Ved aftenstid begyndte det desværre at regne. Det store fakkeltog måtte aflyses, og ligeledes gik det med asfaltballet, til hvilket der skulle være et orkester på 100 mand. Kun festfyrværkeriet blev gennemført, og det var som alt andet: storslået og flot.

Næste dag rejste vi fra Bergen, meget taknemmelige over den store gæstfrihed og venlighed, vi havde nydt, og over at vi havde fået lov til at opleve en 17. maj i Bergen.

Arnold Jensen, Kibæk

Randers afdelingens Sct. Hans fest

Traditionen tro holdt afdelingen Sct. Hans fest den 23. juni med medbragt madkurv og tilbehør. I år var festen henlagt til Anders Hulegård og frue i Galten.

Ing. P.E. Sminge og frue, der netop er flyttet til byen, deltog for første gang i vort arrangement og blev budt særlig velkommen.

Ved bålet holdt formanden for afdelingen, arkitekt Ove Chr. Lembcke en kort tale. Han sagde bl.a.:

Der er tradition for, at vi har en taler ved vort bål. Egentlig havde jeg regnet med, at vi i år kun ville hygge os og synge, og stryge talen, men så var det, som om alle heksene samlede sig her op til Sct. Hans.

Først hører vi, at nu vil frikorpsfolkene rejse en mindelund i det naturskønne område ved Kongebrogården og Ans. Siden skamstøtten for Korfitz Ulfeld er noget mere usmageligt ikke udtænkt, og vi må håbe, at fredningsmyndighederne kan hindre denne skamplet på den skønne egn.

Så hører vi, at den danske stat har

eftergivet den sidste rest af væremagtsskontoens oprindelige 13 milliarder resten 1,75 milliarder. Samtidig og især måske med en tanke på den sidste store håndbevægelse, kæmper vi en kamp for at skaffe endnu små 3 millioner for at kunne give en del af vore ældre og svægelige medlemmer en lykkelig sidste tid ved at opføre "Bernadottogårdene". Ja vist er der hekse endnu i Danmark. Lad os sende dem afsted, lad os synge "Det går bedre og bedre dag for dag" som vi sang den på appelpladserne i Tyskland.

Bålet var brændt ned og kaffen m.m. drukket, før formanden kunne takke for en god aften.

Forskning skal skaffe sunde boliger. KH-mand i spidsen for byggeriets udviklingsråd

Så er Byggeriets Udviklingsråd realiseret. Dets sammensætning blev godkendt på et ministermøde den 10. august.

Som formand er udpeget chefen for den tekniske forskning på Danfoss, Mogens Dyre, medlem af Kammeraternes Hjælpefonds bestyrelse. Mogens Dyre er 53 år, civilingeniør, chef for teknisk forskning på Danfoss. Født på Frederiksberg, student, adgangseksamen til officersskolen og Polyteknisk Lærestanstalt. Premierløjtnant 1940, samme år kaptajnløjtnant, kaptajn (major) 1949. Våbeningeniør (ligestillet med civilingeniør) 49. 1940–46 tjenstgørende i fodfolket, chef for korporalskolen 46–49 i Hærens tekniske Korps 49–55. Knyttet til Forsvarets Forskningsråd. Danfoss 56, leder af el-laboratorium og chef for forsøgsafdelingen. Siden 1964 chef for forskningsafdelingen. Mange studierejser. Forfatter til talrige artikler om bl.a. styring af forskning og kreativer. Adskillige tillidshverv bl.a. personligt medlem af Forskningens Fællesråd.

Værn om naturen!

O. + P.-K.

M. THOMSEN STØTT & SØN

Murermestre

Kong Chr. Allé 6 - Aalborg

ODENSE

SEGLMÆRKEFABRIK A/S

K. LINDSCHOUW

Advokat

Skt. Knudsgade 1 - Ringsted

DANSK KØBMANDS INVENTAR A/S

*

Glerupvej 8 - Rødovre

F. FRIEDMANN & SØN

Bomporten 3

Gentofte

NORDBORG SPAREKASSE

Nordborg - Als

VÆRN OM NATUREN

H. C. V. N. A.

Da russerne erobrede Berlin III

General Sjukovs tropper kommer — AF REDAKTØR HANS RUTTING —

Vor indbyrdes samtale — også det lyder i erindringens famlende tag helt urealistisk — var drejet ind på filosofiske spørgsmål: Ingeniøren hævdede, at vore naturgivne sanser var unøjagtige, registre: rgsapparaterne arbejdede meget bedre. En tankegang, der var og er mig meget imod, så vi kom op at skændes, indtil vi foran en landsby blev standset af en rød plakat: Strengt forbudt at gå videre. Her begynder frontlinien!

Nå, så måtte man jo vende om. Vi gik dog alligevel ind på det forbudte område for at spørge efter den antinazistiske gårdejer. Der var dog ingen, der kendte ham — og min mistanke om, at hans »nevø«, en let psykopatisk fange, havde narret mig for at få et stykke tørt brød og en ekstra cigaret, blev bestyret på en ret uhyggelig måde.

Vi spurgte og spurgte og blev omsider klar over, at vi var blevet ofre for en ganske simpel løgn.

Mismodige begyndte vi tilbagetoget. Vi nåede Berlin igen — og jeg vidste mere end de fleste om, hvor let denne såkaldte frontlinie kunne gennembry-

En mand dinglede i en lygtepæl — hængt.

des. Den var en fiktion. De tyske tropper samledes i byen. Barrikader blev bygget og folkestormen indkaldt.

Næste dag blev jeg standset midt i Berlin, på Unter den Linden. En kriminalbetjent undersøgte mine papirer og pegede så med et tørt smil på en lygtepæl. En mand dinglede dér, hængt. På hans bryst et skilt: »Sådan går det med desertører!« »Vil De lide hans skæbne?« spurgte han. »I Deres sted ville jeg skynde mig hen til værnemagts kontor«. Hvad jeg så gjorde.

Flygtede bort på en cykel

En officer modtog mig på sit bureau. Jeg prøvede han sindelag ved at hilse med et goddag.

Han gengældte på samme vis — og lyttede interesseret til min historie. Så rystede han på hovedet og svarede: »Også jeg har været vandrefugl som De. Vor kreds blev ligesom Deres forbudt. Men sikken en tanke: De flygtede til Danmark. De måtte forlade Deres fædreland. Så blev De hentet fra Deres ny hjemstavn — af Gestapo. Man puttede Dem i fængsel. Dé har De siddet i tre år, og nu — kort før det hele er forbi — skal De kæmpe for Deres modstandere, der også er mine. Jeg sylter Deres andragende! Jeg beder Dem kun om én ting: Fortæl russerne, når de er her, at jeg har hjulpet Dem. Mit navn er kaptajn Müller«.

Jeg kunne dog ikke opfylde hans ønske, for så snart jeg havde forladt bureauet, fik jeg fat i en cykel og forlod Berlin for at gemme mig hos gamle venner ude på landet — nær ved Trebbin. Jeg cyklede russerne i møde. Nu vidste jeg jo, hvor let det var at komme væk fra Berlin — og på min indkaldelsesordre havde jeg endelig det eftertragtede stempel!

Foråret 45 i Tyskland! Endnu hører jeg rordrumsens basunkrig fra sivene og engdragene langs Spreefloden. Den snor sig igennem sumpe, moser og søer, kranset af lave og sandede morænebakker. Den kommer sydfra, fra gamle slaviske egne i Mark Brandenburg, og baner sig langsomt vej, ligesom famlende med masser af sidearme og små kanaler, et glinsende tusindben, langsomt på vej mod Berlin. Den kom-

Jeg gik hen til skolen og kiggede igennem vinduet.

mer derfra, hvor russernes frontlinie dengang var standset, fra Lübben og Luckenwalde, og jeg var på vej hen imod general Sjukovs sejrige hær.

I fængsel tre år — og i friheden.

Tre år havde jeg siddet i fængslet — og nu, ufattelig lykke, cyklede jeg ad ensomme veje bort fra Berlin. En desertør? Næppe. I lommen havde jeg indkaldelsesordren til værnemagten. Den var dog stemplet og viste, at jeg havde meldt mig hos myndighederne i Berlin. Skulle de skrive efter mig — ja, så var jeg over alle bjerge, og det var måske, hvad man kunne kalde for »rømning«.

Nu gjaldt det om at finde et sted, hvor jeg kunne skjule mig, indtil russerne kom — og jeg havde jo fra gamle vandre dage adresser på lærere, præster og landmænd, der boede netop her i dette melankolske, af turismen glemte landskab. Men var de hjemme? Kunne man stole på dem endnu — efter tolv års Hitlerrige? Sikkert, argumenterede jeg, selv om de var gået over til hagekorset nu i nødens time, ville de næppe forsvare det synkende skib.

Jeg havde regnet rigtigt. En lille landsby med stråtekte huse, vilde haver og firkantede gårdspladser dukkede op. Kobrøl og hanegal, kastanietrær og et gadekær: Der var alt, hvad der hører til en landlig idyl, og jeg nød denne fred bevidst og længe, en fred på skrømt, en fortryllet time lige imellem fæng-

STOREGAARD'S REVISIONSKONTOR

Østergade 64 – 55 00 Middelfart.

Støt kammeraternes Hjælpefond!

T. F. L. L.

D. WARBERG

Brødstrup

MILO SKO

Kittenstræde 2 - Præstø

VÆRN OM NATUREN!

BANGSBO SPAREKASSE

Søndergade 147 - Frederikshavn

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND!**

P. H. O.

AKSEL KAUFMANN

Herretoj

Aarhus – København

HENRY NIELSEN
Himmerlandsgade 14
AARS

Børst tænder to gange om dagen!

B. L. T. H.

selsport og russernes ankomst. Her havde vi — unge berlinske studenter — danset med landsbyens ungdom for femten, tyve år siden. Vore guitarer klang til folkesangene. Om natten var vi indkvarteret hos bønderne, der diskede op med alt, hvad huset formåede, til de muntre og fine gæster fra hovedstaden.

En ung pige, måske 17-18 år gammel, lukkede op.

Jeg gik hen til skolen og kiggede igennem vinduerne i klasseværelset. Man drømmer tit om mennesker, man har kendt i sin ungdom. De er for længst døde allesammen eller forsvundet ud af ens liv. Sådan følte jeg nu, da jeg så min ven en ældre lærer, skrive noget med kridt på tavlen. De havde geografi, og jeg hørte børnene i kor gentage fremmede bynavne. Så ringede jeg på, før han havde set mig.

En ung pige, måske sytten, atten år gammel, lukkede op. Mon det ikke var den datter, jeg havde kendt som barn? Jo, det var det. "Jeg hedder Waltraut", sagde hun — og jeg huskede dette mærkelige navn fra gamle dage og min vens forkærlighed for al slags folkløse og mystiske symboler.

Så stod han foran mig. "Jeg troede, du var i sikkerhed i Danmark — eller Sverige!" udbrød han — og hørte i et snuptag hele min historie. Flugt 35 til Danmark, jo det vidste han, besættelsen, arresteret 1942, Plötzensee til 45, nej, det var nyt for ham — og nu, i al hast: "Kan du huse mig indtil russerne kommer? Jeg er på flugt fra en indkaldelsesordre!" "Selvfølgelig", mumlede han, og så tændtes et lys i hans øjne. "Du kommer som sendt fra himlen!" En højforræder som gæst i

mit hus! Så vil russerne skåne mit liv. Jeg har nemlig været så tåbelig at gå aktivt ind for nationalsocialismen."

Jeg rejste tilbage til Berlin for at hente mine forældre. S-togene kørte med præcis præcision selv om de i ny og næ måtte standse for luftangrebene. Passagererne krøb i dækning under træer og buske, indtil alarmer blev afblæst. Men det var ting, ingen tog særlig notits af. Det hørte simpelthen med til livet, der ikke mere kunne tænkes anderledes. I Berlin byggedes der barrikader alle vegne. Gamle sporvogne lå på tværs over gaderne, folkestormen var i aktion, og store, våde plakater opfordrede alle, der ikke var i værnemagten, til at melde sig i nærmeste partilokale for at blive indrulleret i denne civile garde.

"Gå bare hjem — om ti minutter er russerne her."

Mine forældre tog kufferterne, der jo hele tiden havde stået pakkede, jeg en sæk med sengetøj, og vi nåede virkelig uden om alle kontroller til den lille landsby, en fredens plet, der aldrig havde oplevet så meget som et eneste bombeskrald!

Få dage efter, da jeg gik ud og spadserede langs jernbanedæmningen sammen med min fader, mødte vi to funktionærer, en togfører og en konduktør, der kom gående langs sporene. "Nå", sagde de "gå bare hjem — om ti minutter er russerne her!"

Pligtopfyldende indtil det sidste øjeblik havde de kørt toget til byen Trebbin ca. femten kilometer herfra. I ugevis havde byen ligget i frontlinien, uden at der var sket andet, end at de tyske soldater successivt blev trukket

tilbage mod Berlin. "I dag kom en russisk patrulje til banegården", fortalte de. "De var høflige og rare mennesker. Gå hjem, sagde de til os, men toget beholder vi her."

På vej til skolen kom vi forbi en støjlejr for udenlandske arbejdere, der allerede havde hejst det røde flag. Man hørte sprængninger på landevejen, sirenerne begyndte at hyle, kirkeklokkerne at klemte — og ikke så snart vi havde placeret os i skolens beskyttelsesrum, så vi russiske panservogne glide forbi, alle pyntet med Lenins og Stalins billede. Folk, der havde stået i haverne for at grave deres skatte ned, skyndte sig at hænge sengelagener ud som tegn på, at man overgav sig uden modstand — og med et stod der en lille, tætbygget russisk soldat foran os. En ung mand med lommelygte i den ene og maskinpistol i den anden hånd så længe på os, inden han sagde: "Zdrawstwui gdje nemeckije soldati?" Heldigvis havde jeg lært russisk i fængslet, så jeg omgående kunne svare: "De tyske soldater, De søger efter, er for længst flygtet til Berlin."

Fra Ural til Berlin

"Berlin?" svarede han forbavset og tog plads på en skammel, vi satte hen til ham. "Er jeg da allerede tæt ved Berlin?" "Jo, kun femogtyve kilometer herfra." Han drog et lettelsens suk, "Så har jeg nået det meste af vejen!" "Hvor kommer du så fra?" "Fra Uralbjergene. Giv mig noget at drikke."

Det viste sig, at han foretrak vodka, men den slags fandtes ikke i byen, så han måtte nøjes med kaffe, en drik, han øjensynligt ikke kunne lide. Lærers yngste datter, en lille pige på tre, fire år, syntes godt om soldatens uniformsknapper og krøb op på hans knæ. "Sådan en har jeg derhjemme", fortalte han. "Jeg har ikke set min kone og mit barn de sidste to år".

Så fejede han det hele til side med en håndbevægelse. "Denne forbandede krig. Men nu", smilede han, "skal jeg til Berlin og slå Hitler ihjel."

(Fortsættes)

Kammeraternes Hjælpefond

er raske kammeraters hilsen
til de syge

<p>SPAREKASSEN FOR CHRISTIANSFELD & OMEGN</p>	<p>TH. Hj. Jensen Middelfart</p>
<p>RINGKØBING RUGBRØDSFABRIK</p>	<p>Å/8 SAVMØLLEN ULLERSLEV Ullerslev - Fyn</p>
<p>SPAREKASSEN FOR HIRTSHALS & OMEGN</p>	<p>Sv. Zink Christensen Aut. Installatør BORDING ST</p>
<p>J. RUBY Købmand Holmegade 30 - Ulfborg</p>	<p>NORDISK VENTILATOR CO. Å/8 Næstved</p>
<p>VÆRN OM VOR SKØNNE NATURI N. K. K.</p>	<p>TOMMERUP'S BOGTRYKKERI Stege</p>
<p>DANSK ARBEJDSMANDSFORBUND Silkeborg</p>	<p>TH. LAWAETZ Foto - Kino Nørreport 14 - Aabenraa</p>
<p>Hilsen fra KØGE KOMMUNE</p>	<p>Hyg Dem med en god bog! C. A. B. A.</p>
<p>AAGE MADSEN Køge</p>	<p>CONTINENTAL VIN-IMPORT Grønnegade 5 - Vejle</p>
<p>STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND A. E. - Valby</p>	<p>Pas på de ældre i trafikken!</p>
<p>Staal - Gram</p>	<p>SAHA</p>

LINDHOLST & CO.
Aabogade 40 — Aarhus

STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND !
L. E. Z. AA.

*Oplev et højskoleforhold med et videre
studium for øje*

RØNDE HØJSKOLE

Ring eller skriv efter brochure:
RØNDE (06) 37 10 91

Med venlig hilsen
Forstander Nielsen

Vestkysten

- avisen med de mange gode sider . . .

Kammeraternes Hjælpefond
er de raske kammeraters hilsen til de syge

HARALD NØRLEM
Revisor
Odense

P. K. R.

**NR. NISSUM
HØJSKOLE OG EFTERSKOLE**
Højskolen:
3 mdr. efterårskursus for unge piger.
Håndgerning (vævning, syning, stof-
tryk m.m.), kjolesyning og køkken-
skole + højskolefag.
5 mdr. vinterskole, fællesskole, høj-
skoleafd., landbrugsafd., forkursus
for sygeplejersker.
3 mdr. forårskursus, alm. højskole og
fortsætterkursus til videreuddannelse
på HF.

Efterskolen:
10 mdr. kursus fra sept.—juni.
8 mdr. kursus fra nov.—juni.
Fællesskole og adgang til statskon-
trollerede prøver efter lovene. I begge
skoleformer er der 8 timer valgfrie
fag: Idrætslederuddannelse, maskin-
skrivning, maskinlære, stoftryk, sprog
osv. Nærmere oplysninger gives. **Ths.
Mogensen**, forstander, tlf. (078) 33111
nr. 4.

**STØT
KAMMERATERNES HJÆLPEFOND !**

M. K. F.

Værn om naturen!

HERLUFSHOLM GODSKONTOR
Næstved

<p>SPARE- & LÅNEKASSE I MARSTAL Kirkestræde 5 - 5960 Marstal</p>	<p>OLIEFYRINGSANLÆG Jeff A. Andersen's Eftf. Hovedgade 28 - Hørsholm Varmetekniske installationer</p>
<p>DANSK PATENT KONTOR A/S</p>	<p>ANDELSMØR Englandskajen - Odense</p>
<p>K. DREYER Ingeniørfirma Bogholder Allé 30 - Vanløse</p>	<p>NIELSEN & RAUSCHENBERGER Ingeniørfirma Lundtoftevej 7 - Lyngby</p>
<p>Støt kampen mod kræften! P. V. E. K.</p>	<p>ARBEJDSMÆNDENES COOP. ENTREPRENØRFORRETNING Silkeborg</p>
<p>HASLEV SEMINARIUM Haslev</p>	<p>MUNCH CHRISTENSEN'S BOGHANDEL Nørregade 22 - Vejle</p>
<p>DÆKKO PRESENNING KOMPAGNI A/S Karløjevej 32-34 - Brønshøj</p>	<p>SCANDINAVIAN PHOENIX A/S</p>
<p>ØSTERHIMMERLANDS UNGDOMSSKOLE Bælum</p>	<p>ALLERT F.</p>
<p>J. C. HANSEN v/ Lennart Hansen Urmager - Guldsmed - Optiker Augustenborg</p>	<p>Midtsjællands Tøjrenseri Tølløse</p>
<p>OBEL Ulfborg</p>	<p>VEJLE MARGARINEFABRIK A/S Vejle</p>

<p style="text-align: center;">L. C. LARSEN</p> <p style="text-align: center;">Hovedgaden 2 Hørsholm</p>	<p style="text-align: center;">STANGEBYE & HANSEN</p>
	<p style="text-align: center;">J. H. MØLLER Århus</p>
	<p style="text-align: center;">L. ELKJÆR PEDERSEN Slagtermester Møllegade 99 - Skanderborg</p>
	<p style="text-align: center;">J. HENRIKSEN Købmand Stoholm</p>
<p style="text-align: center;">LUNO MØBLER Volden 6 - Aarhus</p>	<p style="text-align: center;">MENSTRUP BAGERI Menstrup pr. Hyllinge</p>
<p style="text-align: center;">J. H. MØLLER Århus</p>	<p style="text-align: center;">W. WESTER Skanderborg</p>
<p style="text-align: center;">A. ESPERSEN A/S Fiskeeksport Sydhavnen - Rønne</p>	<p style="text-align: center;">JOHS. CHRISTENSEN Støbegods St. Voldgade 6 - Randers</p>
<p style="text-align: center;">VÆRN OM NATUREN! V. V. M. H.</p>	<p style="text-align: center;">MIDTJYDSK BRØDFABRIK Silkeborgvej 2 - Herning</p>
<p style="text-align: center;">CHR. HØEGH Tømrermester Silkeborg</p>	<p style="text-align: center;">SV. PEDERSEN Tømrermester Rønnebærvej 61 - Holte</p>
<p style="text-align: center;">OSKAR H. ANDERSEN Autoopretning Holbækvej 106 - Roskilde Axel Petersen's Eftf.</p>	<p style="text-align: center;">A/S RANDERS ASFALT- & TJÆREFABRIK Hvidemøllevej 7 - Randers</p>
<p style="text-align: center;">HAMLET Nørregade 26 - Køge</p>	<p style="text-align: center;">STØT KAMPEN MOD KRÆFTEN! V.V.M.H.</p>
	

<p>IB SØRENSEN Malmester Koføed Anchersvej 4 Espergærde</p>	<p>FRITZ DUUS A_S Vendersgade 5 - Fredericia</p>
<p>SAMSØ SPARE & LÅNEKASSE Samsø</p>	<p>ASK FOLKEHØJSKOLE Forberedelse til HF uddannelsen ASK pr. Malling Tlf. (06) 92 71 95</p>
<p>ADOLF J. WOLF v/ Sv. A. Wolf St. Raadhusgade 15 - Sønderborg</p>	<p>Carl C. Biehl Bogtrykkeri Slotsgade 15 Gråsten</p>
<p>ARBEJDERNES FÆLLESBAGERI Køge</p>	<p>TEKSTILARBEJDERNES FAGFORENING Ikast</p>
<p>Luthersk Missionsforenings Højskole HILLERØD</p>	<p>S. MØLLGAARD Ruds-Vedby</p>
<p>LYNGBÆKS BOGHANDEL Bredgade 13 - Hurup</p>	<p>ANDERSKOUV & THOMSEN Rådg. ingeniørfirma Herning-Esbjerg</p>
<p>VENG CHRISTENSEN & CO. A/S Nyager 4 - Glostrup</p>	<p>RINGKØBING AUTOMOBILFORRETNING A_S Herningvej 46 - Ringkøbing</p>
<p>E. EILERTSEN Struer</p>	<p>STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND A. E. - Valby</p>
<p>CHR. RAHBEK & SØN Smedemestre Brande</p>	<p>S. LØVSTAD Foto - Kino Herning</p>
<p>DEN DANSKE LANDMANDSBANK Gothersgade 18 - Fredericia</p>	<p>D. A. S. F. Skagen</p>

Landsforeningen Sammenslutningen af Erhvervshæmmede fra Frihedskampen

Vi flytter

Efter at Landsforeningen Sammenslutningen af Erhvervshæmmede fra Frihedskampen nu i mange år har haft logi hos statsaut. revisor H.C. Steen Hansen, "Admiral Gjeddes Gård", St. Kannikestræde 10, skal vi hermed meddele vore medlemmer og andre interesserede, at vi fra medio september flytter vort kontor til Enghavevej 72, 1674 København V. Telefon: (01) 31 01 62.

Kontortiden vil som sædvanlig blive hver mandag aften fra kl. 19.00 til kl. 21.00.

De nye lokaler, som vi deler med Vesterbros Pensionistforening, er det bestyrelsen en fornøjelse at kunne præsentere for vore medlemmer. Man kommer let frem til adressen, idet linie 3 har stoppested ret udenfor døren. Der er kun 3 minutters gang fra Enghave S-station.

Vi skylder Københavns kommune megen tak for, at det blev muligt at erhverve disse lokaler. Denne tak stiller vi i særdeleshed til ekspeditionssekretær Lindegaard Christensen og borgerrepræsentant fru Tove Westphal, som har været os meget behjælpelig for at vi kunne få husly i disse skønne lokaler.

Vi benytter lejligheden til at takke Steen Hansen for de mange år under hans tag, og samtidig ønsker vi ham held og lykke med udvidelsen af hans forretning.

A.H.R.

LANDSFORENINGEN GESTA-PO-FANGERNE

Den 9. og 10. oktober afholdes årligt repræsentantskabsmøde. I overensstemmelse med en vedtagelse på et tidligere repræsentantskabsmøde afholdes møderne skiftevis øst og vest for Store Bælt.

I år er det Jyllands tur, og Århus- og Randers-afdelingerne har foreslået, at man vælger Hadsten Højskole.

Formanden for Randers-afdelingen, arkitekt Ove Lembcke, Brødregade 19, 8900 Randers, tlf. (06) 42 51 30, har lovet at stå for det praktiske arrangement, som vanligt bistået af Sigfred Jensen, og al henvendelse bedes derfor rettet til Lembcke.

Politimester Knud Wiese, Horsens

Få dage før sin 66 års fødselsdag er politimester Knud Wiese i Horsens afgået ved døden. Han var søn af sognepræst Ernst Wiese i Daugbjerg, blev student fra Katedralskolen i Århus i 1923 og tog seks år senere juridisk embedseksamen. Han gik med det samme ind i politiet og begyndte som politifuldmægtig i Ringkøbing. I 1935 kom han til Horsens, hvor han hurtigt blev politiassistent og senere politikommissær. I 1939 kom han til tjeneste ved Københavns Politi og herfra senere til ordenspolitikkommandoen i Århus, der var oprettet i forbindelse med de særlige forhold under besættelsen. Her kom han i forbindelse med modstandsbevægelsen, gik stærkt ind i dens aktive arbejde og undgik ikke at falde i besættelsesmagts hænder, medens han var gået under jorden. I en akut situation, hvori også nedkastningsschefen Toldstrup og sabotagechefen, general Bennike, var indblandet, men slap bort, blev han anholdt. Han førtes til koncentrationslejren Porta Westfalica, hvor han gennemgik stærke strabadser, blev syg og overførtes til Neuengamme. Umiddelbart efter befrielsen meldte han sig til tjeneste og udnævntes endnu samme år til politimester i Horsens, hvorved også et ønske fra befolkningens side blev imødekommet — man havde ham i bedste erindring fra hans første tjenesteår i byen. Han blev også en højt værdsat politimester, der ikke blot havde befolkningens tillid, men også ledelsens tillid. I 1951 designeredes han til landsdelspolitileder i politikredsene vest for Storebælt.

Børge Thing

Kaptajn Børge Thing en af de meget aktive modstandsmænd fra krigens tid, er død, 54 år gammel.

Børge Thing stammede fra Herning og var udlært blikkenslager. Han blev leder af sabotageorganisationen Bopa og deltog under dæknavnet Brandt i de fleste af organisationens aktioner. Det var aktioner mod bl.a. riffelsyndikatet, globus og torotorfabriksvirksomheder, der var af militær vigtighed for tyskerne.

Da tyskerne fik fat i ham, skød han sig fri med sin pistol.

Efter krigen fik han tilbud om at blive officer i hæren. I nogle år gjorde han tjeneste som kaptajn, hvorpå han vendte tilbage til det civile liv. I de senere år lærte han hørehandicappede at bruge hørebriller.

LANDSFORENINGEN ERHVERVSHÆMMEDE FRA FRIHEDSKAMPEN

LANDSLEDEREN:

Formand: Alberti Hansen, Arrildsgård 41

2700 Brønshøj, Tlf. Bella 3162

Næstformand: Kai Wadsbach Petersen
Guldbergshave 29, 2200 København N.

Tlf. 39 77 27

Sekretær: Arne Hedegaard Rasmussen, Bredegrund 15, 2300 København S. Tlf. (01) 58 99 54

Kasserer: Alfred Bertelsen, Trøjborgvej 76,

8200 Århus N., Tlf. (06) 16 63 18

Bestyrelsesmedlemmer: Halvor Thomassen, Frederik Olesen, Alf Møller Larsen, Tony Hansen, Alfred Lunde.

Socialt udvalg: Alfred Senn, Rylemosen 11, 2600 Glostrup, Tlf. 45 02 60

KØBENHAVNS AFDELING

Formand: Alberti Hansen, Arrildsgård 41, 2700 Brønshøj, Tlf. Bella 3162

ÅRHUS AFDELING

Formand: Alfred Bertelsen, Trøjborgvej 76, 8200 Århus N., tlf. (06) 16 63 18

ÅLBORG AFDELING

Formand: Kaj Henning Kejlstrup, Mozartsvej 24, Frejlev, 9000 Ålborg

ESBJERG AFDELING

Formand: Halvor Thomassen, Torvegade 159,

6700 Esbjerg, Tlf. (05) 12 87 83

ODENSE AFDELING

Formand: Alf Møller, Schybergsvej 35, 5000 Odense, Tlf. 11 80 38

HILLERØD AFDELING

Formand: Tony Hansen, Gadevangsvej 97, 3400 Hillerød, Tlf. (03) 26 11 63

Dagbogsblade

Bulletin de presse

Federation Nationale des Deportes et Internes Resistants et Patriots (F.N.D.I.R.P.) 10, Rue Leroux, Paris XVI.

Vor franske broderorganisation har sendt følgende:

Nationalforbundet af forhenværende KZ-fanger og fængslede modstandsfolk ønsker at give udtryk for sin dybtfølte protest i anledning af de dramatiske begivenheder, som for tiden finder sted i Sudan, hvor man afsiger vilkårlige domme og foretager summariske henrettelser under tilsidesættelse af al retfærdighed.

Disse oprørende handlinger må fordømmes af alle, som respekterer menneskerettighederne, og må bringes til ophør.

Paris i august 1971

Tysk hærfører død

Garmisch-Partenkirchen den 18/8. Den tidligere generalfeltmarskal Wilhelm List, en af Hitler-værnemagtens kendteste hærførere, døde mandag i Garmisch-Partenkirchen i det sydlige Vestyskland, 91 år.

List var en af anden verdenskrigs mest kendte tyske militærøverstkommanderende i Polen, Frankrig og på Balkan. I 1942 stod han i spidsen for hærgruppe A i det sydlige afsnit af østfronten.

Da generalfeltmarskallen modsatte sig nogle af Hitlers krav, blev han afsat.

Viktor Therkelsen

Fhv. rutebilejer Viktor Therkelsen, Foldby, der er død, 63 år gammel, var landmandssøn fra Egebjerg ved Horsens og blev uddannet ved landbruget. I 1935 overtog han bilruten Tinning

– Foldby – Århus og drev den indtil for et års tid siden. Da han ved krigens slutning i 1945 hørte, at Røde Kors manglede biler til hjemtransport af fanger, lod han i løbet af en nat sine rutebiler male hvide og tidligt næste morgen startede han mod Neuengamme. For denne indsats modtog Viktor Therkelsen en udmærkelse for udvist mod.

Himmlers ansvar – To SS-officerer frikendt for mordsigtelse ved nævningetinget i Kiel 31/8

Kiel. Efter mere end seks måneders retsforhandling endte i går ved Kiels nævningeting sagen mod to tidligere SS-officerer, der var sigtet for medhjælp til mord i alt i 819 tilfælde. Kendelsen lød på frifindelse. Statsadvokaturen havde krævet hhv. seks og fem års fængsel. Retsformanden erklærede i domsbegrundelsen, at domstolen havde set sig ude af stand til at bevise, hvem der havde ansvaret for de henrettelser, som ved slutningen af anden verdenskrig var blevet gennemført i et tugthus i Frankfurt/Oder. "Vi har jo været ude af stand til at spørge dem, der bærer hovedansvaret, nemlig bl.a. SS-chefen Heinrich Himmler", hed det. At baggrunden for henrettelserne havde været "nedrige motiver", hvorved der var tale om mord, kunne ikke afvises, men retten havde set sig ude af stand til at placere disse motiver hos de anklagede.

Den ene af disse, den 56-årige tidligere SS-Hauptsturmführer, Wilhelm Nickel fra Hamburg, forlod uden synlig bevægelse retssalen som fri mand. Hans medanklagede, tidligere SS-Obersturmbannführer H. Richter, (67) blev derimod ført tilbage til fængslet, hvorfra han kom: Han afsoner en syv års frihedsstraf, han i 1969 blev idømt for medhjælp til mord på mindst 1.500 jøder i Hviderusland. Richter indtog i mange år efter krigen en fremtrædende stilling i Kiel-regeringens administration.

Bormann død eller levende

Frankfurt, 7/9. De vesttyske myndigheder fortsætter jagten på Hitlers stedfortræder, Martin Bormann, til trods for den tidligere vesttyske efterretningstjenestes chef, general Reinhard Gehlens påstande om, at manden, der var Hitlers højre hånd, døde i Sovjetunionen for flere år siden.

En talsmand for anklagemyndigheden i Frankfurt sagde i dag, at Bormann stadig er eftersøgt "over hele kloden – død eller levende".

Duckwitz hædret i Israel

Den nu 66-årige tidligere tyske diplomat Georg F. Duckwitz, som i 1943 gav danske politikere et tip om de forestående jødeforfølgelser i Danmark, og dermed bidrog til manges redning, er blevet hædret af Israel.

Det skete ved en højtidelighed i Yad Vashem, mindeinstitutionen i Jerusalem for de seks millioner jøder, der blev dræbt i nazi-årene.

Under højtideligheden, som overværedes af 200, herunder den danske ambassadør Sigvald Kristensen, tændte Georg Duckwitz en flamme for nazismens ofre.

Ny leder af Frihedsmuseet

Fra 1. november overtager lektor Jørgen H. Barfod ledelsen af Frihedsmuseet. Stillingen er ledig efter dr. Aage Roussels afgang på grund af alder.

Det er Barfods ønske, at der udvides med opførelsen af en hal, beregnet til skiftende udstillinger.

Ny formand for Auschwitz-komiteen

På et møde i den internationale Auschwitz-komite er den rumænske professor Alexander Buican blevet valgt til formand. Buican er selv tidligere fange fra KZ-lejren Auschwitz.